

NEWS ! וואלה

כללי המשחק השתנו: קמפיין MeToo צמצם את ההטרדות המיניות

בחירת השבועון "טיים" בנשים שהולידו את הקמפיין היא אחת התוצאות של המהפכה שמתרחשת בתקופה האחרונה, במהלכה יותר נשים וגברים שהוטרו מינית נחשפים ומתלוננים. הטיוח וההשתקה מאחורינו והיום בו תלונות יישמעו מיד לאחר המקרה, ולא כעבור שנים, הולך ומתקרב

הופ סולו, השוערת האגדית של נבחרת הנשים של ארצות הברית בכדורגל, היא דמות אמריקנית נערצת, והיא לא ידועה כאחת ששומרת בבטן דברים שפוגעים בה. להיפך. לאורך הקריירה שלה היא שילמה מחיר על התבטאויות ספונטניות שאמרה כנגד מי שלתחושתה עשה לה עוול. אבל גם סולו לא פעלה מייד, אלא המתינה ארבע שנים תמימות, לפני שחשפה בימים אלה ממש שספ בלאטר אחז בישבנה רגע לפני שהעניקו במשותף את פרס כדור הזהב לשחקנית הכדורגל המצטיינת של שנת 2013. בלאטר, קשיש שוויצרי, הדמות החזקה ביותר בכדורגל העולמי באותה עת כשכיהן כנשיא התאחדות הכדורגל הבין-לאומית. בינתיים הוא הודח מתפקידו בשל טענות לשחיתות, והוא מכחיש את טענתה של סולו.

העיתוי לפרסום סיפורה של סולו אינו מקרי כמובן. בימים אלה חוצה הקמפיין נגד הטרדות מיניות #me_too ימים ויבשות, יותר ויותר נשים מרגישות חזקות מספיק

NEWS ! וואלה

כדי לדבר על חוויות לא פשוטות מעברן. מהוליווד עד תל-אביב מתקבצים הסיפורים על אירועים בהם נשים וגם גברים, הוטרדו. מדובר לרוב באירועים שהתרחשו לפני שנים ולעתים שנים רבות. הגברים נגדם מצטברות התלונות היו בעיקר דמויות חזקות בתעשיות הקולנוע, הבידור והתקשורת.

היחס החברתי להטרדות מיניות עבר בשנים האחרונות שינוי משמעותי. הסלחנות וקריצת העין בה התקבלו בעבר פינו את מקומן לגינוי חברתי. במקרים רבים, משלמים המטרידים מחיר מייד, בדרך-כלל בפינוי הכיסא עליו ישבו ושם הטוב סופג מכה אנושה. במקרים עליהם לא חלה התיישנות מתקיימת גם בחקירה פלילית. ועדיין, מי שנחשפת כיום בשמה מספרת על הקושי הגדול

הטור המשפטי - עו"ד אשר הלפרין

וואלה ! NEWS

לעמוד אל מול התוקפנות ביחס למניעה, כמו גם למהימנותה. דנה וייס למשל, שהלינה על הטרדתה על ידי [גבי גזית](#) לפני חמש עשרה שנה, סיפרה על כך שיש מי שטרח לומר לה כי החשיפה נעשתה כולה לצרכי רייטינג.

"פרשת הניצבים" במסגרתה סיימו את תפקידיהם במשטרה שבעה קצינים בכירים מאוד על רקע טענות לפגיעה בטוהר המידות, כשברוב המקרים דובר על ניצול המעמד הבכיר בהקשרים מיניים, מצביעה, מחד, על היקף התופעה, ומאידך מהווה דוגמה שאין טובה ממנה ללמד על כך שהזמנים השתנו. התחושה שמעלליהם של הבכירים הם סוד שיישאר בארגון התחלפה בהכרה שזו רק שאלה של זמן עד שהאירועים יוצפו החוצה.

התופעה לה אנחנו עדים בימים אלה היא לא פחות ממהפכה, וכדרכן של מהפכות קשה לדעת היכן היא תיעצר. קיימת הזדמנות לצעוד עוד צעד משמעותי קדימה דווקא בעת הזו. רוחות השינוי מביאות איתן את הלגיטימציה להיחשף ולספר על הפגיעה. נכונות להתלונן לצד

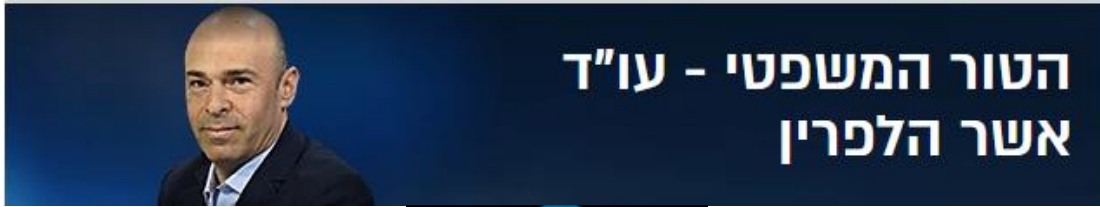
וואלה ! NEWS

טיפול בתלונות במקומות עבודה, ולא עוד טיוח והשתקה כבעבר, יביאו בהכרח לצמצום תופעת ההטרדות המיניות במקומות אלה.

אך אסור להתעלם מן הקושי שנוצר: תלונות אנונימיות על אירועים מהעבר הרחוק מעמידות בחלק מהמקרים את מי שהתלוננו נגדו בפני מצב בלתי אפשרי של חריצת דינו ללא משפט, בלי יכולת בסיסית להתגונן, להילחם על שמו הטוב שנשחק תחת גלגלי האהדה לחלש, למי ששתק בכאבו זמן רב וכעת משתף. ובין כל תלונות האמת, שהן הרוב המוחלט, יכולות להסתתר גם אחרות, נקמניות ושקריות. פתרון קסמים אין, רק זהירות גדולה שמתחייבת תמיד כשמדובר בדיני נפשות.

בשנת 1999 דן בג"ץ בעתירה נגד קידומו של קצין בדרגת תא"ל לדרגת אלוף לאחר שזה הורשע בדין משמעתי בכך שקיים מערכת יחסים מינית עם פקודתו. בג"ץ קיבל את העתירה והעלאת הדרגה בוטלה. ראוי לשים לב לדברים הבאים שנאמרו אז על ידי השופטת טובה שטרסברג כהן: "העותרת הייתה חיילת בשירות חובה. על אף גילה הצעיר יש לראות בה אישה עצמאית חופשית, בעלת אישיות משלה ורצון עצמי... בחברה בה מבקשת האישה לתפוס את מקומה בכל תחומי החיים על החיילת להיות מודעת לזכותה ולחובתה להדוף מעל עצמה מערכת יחסים אינטימית שאין היא רוצה בה וזאת גם במסגרת ההיררכיה הצבאית."

הטור המשפטי - עו"ד אשר הלפרין

וואלה ! NEWS

השופטת הוסיפה כי המערכת תעמוד מאחוריה ותתמוך בה ללא סייג, וכי "אין להעביר מסר לפיו החיילת הצעירה היא חסרת יכולת להביע את רצונותיה ולעמוד על דעתה. אלא שלשם כך, עליה לקבל את הגיבוי הנכון מצד צה"ל וצמרתנו לכל רבדיה, עוד בטרם עומדת היא בפני הניסיון הקשה. עליה לדעת כי באמירת 'לא' למפקד המבקש לקיים עמה מערכת יחסים בלתי רצויה". דברי השופטת שנאמרו לפני כמעט עשרים שנה הקדימו את זמנם, אבל דווקא היום ראוי לשים אליהם לב. לטענתי, המערכת עשתה את השינוי המתחייב. ככלל, תלונות על הטרדות מינית מטופלות, כך בצבא וכך באזרחות, ולמתלוננות ניתן גב ולא מופנה עורף.

כעת ניתן להעביר מסר

שיעודד כל מי שיוטרד או תוטרד מינית על ידי בכיר, מפקד, או איש כוח והשפעה, למצוא את הכוחות להדוף אותו, ולהתלונן מיד ולא כעבור שנים. נשים עמן שוחחתי השבוע העמידו אותי היטב על הקושי העצום להתלונן, על הקנאה במי שמצליחה לחשוף ולהיחשף, על הצורך בזמן רב כדי לעבד את שהתרחש עוד טרם גיבוש החלטה לשתף אחרים בחוויה הקשה. דומה שההלם, הבלבול, סימני השאלה בנוגע להבנת הסיטואציה, ולעתים אפילו תחושות האשם הם תגובות אנושיות טבעיות, שמקשות מאוד על פעולה מיידית. ולמרות הקשיים, הייתה גם מי שאמרה כי נוכח שינוי העיתים היא משוכנעת שהבת שלה, בשונה ממנה, תדע להדוף את המטריד בו במקום.

NEWS ! וואלה

ברור שתלונה מיידית תשפר באופן דרמטי את היכולת לברר את נסיבות המקרה ולנקוט צעדים מתאימים, אך חשוב עוד יותר - היא תעביר באופן הנחרץ ביותר את המסר שכללי המשחק השתנו. שקשר השתיקה נפרם. תתארו לכם את הופ סולו מסתובבת לספ בלאטר מיד לאחר שאחז בישבנה ואומרת לו "אתה דוחה, ואם לא היית בגיל של סבא שלי היית חוטף עכשיו בעיטה, ואני יודעת לבעוט", ומול מיקרופון פתוח, בטקס, מספרת על שאירע ומודיעה כי היא מגישה תלונה כנגד בלאטר. מהומת אלוהים? כן, ובעיקר מסר שכללי המשחק השתנו. נשמע לכם תסריט דמיוני? זה בעיקר עניין של חינוך שאסור לשתוק והיום בו התרחיש יתגשם הולך ומתקרב.

הכותב הוא עורך דין המרצה בארגונים בתחום הטרדות מיניות